

Uredništvo sprejema le frankirane rokopise
in jih ne vrača.

Posamezna številka 20 vin.

OSF.

Uredništvo je v Ljubljani, Knafljeve ulice 5,
I. nadstr., upravnništvo pa pravtam spodaj.

Posamezna številka 20 vin.

Politično-satirični tednik.

Prešeren in titularni pesnik Anastasius Grün.

Prešeren: Kaj pa nosiš, ubogi moj Zelenec, da se potiš takó hudó in štokaš, takó glasno?

Anton Aleksander grof Auersperg: Kreuzmillionendonnerwetter! Glej, predragi moj učitelj, pokoro moram delati, pokoro, ker sem bil nekdaj trdil v kranjskem deželnem zboru, da morem vso slovensko literaturo spraviti v svoj žepni robec!

Pesem ricmanjskih „brezvercev“.

(Po napevu: „Stoji, stoji tam lipica“.)

Stoje, stoje tam Ricmanje ...
Razbito vse župnišče je
in cerkev zanemarjena,
umazana in prašna vsa.

Pricincal semkaj je kaplan,
v Rojanu, Trstu dobro znan,
on, Ukmar, silno vnet pastir,
pastir, ki ovcam krade mir.

Prav nihče ga sem vabil ni,
sam hoče nam se vstuliti;
zastonj ... mi ga ne maramo
in v cerkev nič ne hodimo.

„Poboljšal“ rad bi Ricmanjce,
dal družbe nam Marijine,
igral nam rad bi na klavir,
sejal bi rad povsod prepir.

Delil bi rad podobice,
„Družinske“ nam „prijatelje“
in pisane razglednice
od svoje zale kuhar'ce ...

Poroke vse civilne so,
pogrebi tudi vsi tako;
čemu nam Ukmar je kaplan,
če vse opravi sam župan?

Poberi, Ukmar, se odtod!
Poberi se v oddaljen kot,
potem zahvalimo Boga
mi Ricmanjci iz dna srca!

Gospe tercijski.

Gospa Bobek: Moj mož mi vedno pravi, da sem njegova težka pokora — le nič se mi ne smejajte, gospa Treska, vam seveda vaš mož ne more reči kaj takega. Pa kaj bi zagovarjale dedce! — V „Bogoljubu“ sem dala za 5 K moliti, naj bi na Dunaju sprejeli pluralni volilni sestav. Potem dokažem možu, da je to le moja zasluga, ako dobi dva glasova za volitve. In ker zaleže moj glas tudi nekaj, vsaj doma, bo imel mož glasov, da ga bodo bolela ušesa.

Gospa Treska: To tudi jaz vedno dopovedujem svojemu možu, da smo žene pravi blagoslov. Recimo, da bi bil moj mož učitelj na Kranjskem, takoj bi dobil zaradi mene draginjsko doklado. In ako bi bil poštar na Nižje-Avstrijskem, pa bi poneveril par tisočakov, kakor je napravil tisti Spiess. In kdo bi mu pomagal, da bi ga oprostili porotniki? Zopet jaz, ker slabo plačani defraudanti so oproščeni le, ako dokažejo, da niso zapravili denarja sami, temuč jim je ob tem pomagala rodbina.

Gospa Bobek: Ali ste že brali, da na Francoskem devljejo duhovnike iz kože?

„Slovenec“ je pisal, da se na Francoskem godi duhovnikom huje, kakor na Turškem in pod rimskimi imperatorji. Čudim se le, da nekatera črna gospoda zbeži vselej na Francosko, kadar bi morala iti metle vezat na Žabjak. Ali misli, da je njena koža res tako slaba, da bi je ne hoteli vzeti Francozi?

Gospa Treska: Še vedno se preveč zanimam za volilno reformo, da bi se mogla brigati za Francoze. Pravijo, da pripravlja baron Beck velikansko pojedino

stolskemu delu“. Navodila prinaša „Bogoljub“, ki priporoča „spreobračati grešnike“. Kako sem srečna, ker obeta „Bogoljub“, da bo tega dela vedno dosti, ker svet nikoli ne bo pogrešal grešnikov. Bog daj, da si pridobim kmalu kaj zaslug za nebesa in pri svojem izpovedniku.

Gospa Treska: Tudi jaz bi se posvetila apostolskemu delu, pa se bojim, da bi nas potem zapustili očetje jezuiti, ker ne bi imeli nič dela.

za tisti dan, ko bo volilna reforma pod streho. Le jedilnega lista dosedaj še ni mogel sestaviti, ker ne ve, kdo mu pomaga najbolj. Ako store to pobožni možje v gosposki zbornici, bodo pili „Lacrimas Christi“, ako pa mu pomagajo socialni demokratje v poslanski zbornici, bo jedel baron Beck ž njimi krvave klobase ter pil rdeč cviček.

Gospa Bobek: Veste gospa Treska, to je zadnji moj politični razgovor, ker sem obljubila svojemu izpovedniku, da se posvetim po novem letu edinole „apo-

Gospa Bobek: Saj si lahko razdelimo delo. Boste pa vi utrjevali in vne-mali vernike še k večji goreč-nosti. Tudi to delo je brezkončno; „Bogoljub“ piše: „Kdor je goreč, ni nikdar sam s seboj zadovoljen in tudi ni zadovoljen s tem, kako se Bog časti.“

Gospa Treska: Kako sem vam hval-ležna! Le povejte še kaj o apostolskem delovanju.

Gospa Bobek: Saj sem vam rekla, da je vse v „Bogoljubu“. Drugo apo-stolsko delo je: „slabe razvade od-

pravljati in lepe navade vpeljavati. „Bogoljub“ navaja med razvadami: ponoči meti proso, za malico dajati žganje. To se pravi, proso že smete meti tudi ponoči, ako Marijini fantje in dekleta molijo neprestano rožni venec s sklenjenimi rokami. Žganje pa smeš dajati za malico le, ako ga kupuješ v konsumnem društvu. Apostolsko delo je tudi „skrbeti za bolnike, da se o pravem času previdijo in dobro za smrt pripravijo.“ (Posebno ako imajo kako hranilno knjižico!) Za zdravniško pomoč se seveda ni treba brigati, ker to navadno ni zastoj. Najvažnejše apostolsko delo pa je „agitirati pri volitvah za krščanske kandidate.“

Gospa Treska: Ali je to tudi apostolsko delo? Kaj so agitirali tudi apostoli?

Gospa Bobek: Seveda so agitirali! Apostol Pavel je pošiljal Korinčanom neprestano volilne oklice in priporočal je samo take kandidate za državni zbor, ki jih je postavila S. L. S. Moj izpovednik že vedo. — Najlepša točka apostolskega dela je pa „duše iz vic reševati“ „Bogoljub“ pravi: Kot ud občestva svetnikov ima vsak kristjan prost dohod v vice (kakor na katoliško zborovanje) lahko ondi občuje z dušami, jih tolaži, jim miloščino deli, jih prijemlje za roko ter vodi v nebesa.

Gospa Treska: Vse drugo bi še, v vice pa ne bom hodila po duše. Lahko bi si — opekla prste!

B.

Nezakonski oče.

(Črtica po življenju.)

Župnik Trebuhar in cerkovnik Cimbongelj sta imela prešiče. Ker pa je bil Trebuhar skop in ni hotel plačevati hlapca ali dekleta, zato mu je moral Cimbongelj pitati njegove prešiče. Kajpada ga je to jezilo, ali pomagati si ni mogel; bal se je za službico.

Trebuharjevi prasci so bili bolj rejeni kakor Cimbongljevi. To seveda ni bilo vseč mežnarjevi ženi. Naščuvala je svojega moža, da je zastupil vse farjeve prešiče. Gospodu Trebuharju se je nekaj zdelo, kdo je naredil to škodo, ali dokazati ni mogel ničesar; venomer je premišljal, kako bi prišel Cimbonglju na sled.

Šel je h kuharici in ji dejal: „Danes zvečer te zaklenem v staro omaro, in te dam spraviti Cimbonglju. Rečem mu, da nimam prostora, ker belimo. Ko boš tam, pa pazno poslušaj, kaj se bosta pogovarjala mežnar in njegova žena!“

„Toda mežnar se bo maščeval nad menoj, če . . .“

„Nikar se nič ne boj,“ je dejal Trebuhar, saj že naredim vse tako, da Cim-

bongelj ne bo niti slutil, kdo ga je ovadil!“

Kuharica mu je obljubila, da se bo ravnala, kakor ji je ukazal.

Zvečer pa je poklical Trebuhar Cimbonglja in mu rekel: „Jutri bomo belili. Staro omaro imam, in ne vem kam z njo. Spravi jo v svojo hišo, dokler nismo gotovi. Že jutri popoldne jo vzamem spet nazaj.“

Cimbongelj ni slutil zvijače, zato je prevzel omaro.

Po večerji pa se je hvalil svoji ženi, kako je zastupil Trebuharjeve prešiče. Kuharica v omari je slišala vsako besedo.

Drugi dan je peljal Cimbongelj omaro zopet v farovž. Komaj je odšel, je že

„Ah, moj ljubljenc, moj Cimbongelj!“ jim je odgovoril Trebuhar. „Moj Bog, moj Bog, nikdar si ne bi bil mislil kaj takega. Takoj ga dam zapreti!“

Ubogi Cimbongelj je bil ves zbezan, ko je to zvedel. Takoj je tekel v farovž, pokleknil pred Trebuharjem in ga milo prosil, naj mu prizanese. Povedal mu je tudi, da ga je zapeljala žena — on sam da ne bi storil nikdar kaj takega.

„Naj bo,“ je dejal Trebuhar, „odpuščam ti, toda samo s tem pogojem, da boš dobival odslej le polovico svoje plače!“

„Oh, hvala lepa!“ je stokal obupani Cimbongelj in se žalosten vrnil domov. In zdajci se je spomnil sumne omare . . .

Tisti teden se je oglasila štorclja pri

Jermanovih. Marijana, najlepša Marijina hči, je porodila fantka.

Oča Jerman bi bil rad zvedel, kdo je „tisti“, toda punca je molčala trdovratno. Vse prošnje in grožnje niso pomagale nič.

„Čak,“ si je dejal Jerman, „k Trebuharju pojdem, plačam mu za mašo; on ga najde gotovo!“

Medpotoma je srečal Cimbonglja.

„So gospod fajmošter doma?“

„Kaj mu pa hočeš, Jerman?“

„I, saj veš, dragi moj Cimbongelj — no — fantkasm dobili, veš fantka! Pa bi rad zvedel kdo in kaj . . . Punca molči kakor grob; zato grem k Trebuharju, on ga že izvoha, fantkovega očeta!“

„Le pojdi, le,“ mu je dejal mežnar, „pa reci mu tudi: ako ti on ne bi hotel ustreči, pa jaz tako začaram, da najdemo očeta.“

Jerman je odkoračil k Trebuharju in mu povedal, kaj bi rad.

„Tega pa ne znam,“ je odgovoril Trebuhar in povesil oči.

„Cimbongelj pa je rekel, da on začara, ako ne bi hoteli vi.“

„Vraga!“ si je mislil Trebuhar, „ta Cimbongelj menda ve, da sem . . .“

Oba sta šla k cerkovniku.

„Ali ne veš, da ne smeš čarati zoper svojega bližnjega,“ je dejal Tre-

odprl Trebuhar omaro in vprašal kuharico, če je kaj slišala pri cerkovnikovih.

„Ježeš,“ je odgovorila, „Cimbongelj je res zastupil naše prešiče. Prav razločno sem slišala, kako se je bahal svoji ženi. Toda prosim vas, ne povejte mu, da sem jaz . . .“

„Bodi brez skrbi!“

Preden je Trebuhar tisto jutro začel darovati mašo, se je obrnil proti ljudstvu in rekel:

„Nekdo je zastupil moje prešiče. Danes bom daroval mašo zato, da mi sv. Duh pove, kdo je tisti lump!“

Ko je šel župnik po maši iz cerkve, ga je obkolila cela kopa radovednih bab. „Kdo je? Kdo je?“ so vpile vse vprek.

buhar Cimbonglju in mu namežiknil pomenljivo.

Cerkovnik je razumel to znamenje in odgovoril ponižno:

„Saj ne bom čaral, gospod fajmošter, toda le s tem pogojem, da mi ne bo treba več pitati vaših prešičev in da dobim dvakrat toliko plače kakor doslej.“

Hočeš nočeš se je vdal Trebuhar Cimbongljevu predlogu; Jerman še danes ne ve, kdo je oče nadebudnemu vnuku, Cimbongelj pa s krščansko zadovoljnostjo uživa sadove farovške tajnosti.

Fred.

Božično darilo Avstriji.

Shodi in protesti proti draginji mesa so dosegli popoln uspeh. Meje so se odprle dovozu živine, in cene so hitro padle, ker je prišlo v našo ljubo Avstrijo vse polno — jezuitov.

Pl.

Iz predavanja

dr. Dermastje na zaupnem shodu.

„Sedaj pa še nekaj, dragi zavedni možje! Govoriti moram o dogodkih na Francoskem. Francoska država je bila že od nekdanj suženjsko vdana Vatikanu. Vsako leto je pošiljala papežu novčič in sveti oče je bil ž njo zelo zadovoljen. Pomislite, dragi zavedni možje, Francija je bila tako vdana katoliški cerkvi, da si je nadela ime po svetniku Frančišku; prej se je namreč imenovala drugače. Sedaj pa je nastal velik razpor med Vatikanom in med francosko državo. In vprašam vas, zavedni možje, kdo je kriv temu razporu? Nihče drugi kakor Gabršček in njegovi koncipijenti! (Odobranje.)

(Glas iz občinstva:) „Saj Gabršček ni odvetnik, kako bi imel koncipijente?“

(Dr. Dermastja:) „Saj to je ravno slabo. Toda ne bojte se! Jaz mu že pokažem! Sedaj pa k stvari! Znano vam je, zavedni možje, da se je Gabršček udeležil tudi zadnjega našega velikanskega shoda v Gorici. Na tem shodu se je izpokoril, šel v Rim in takoj — je umrl Laponi, papežev dvorni zdravnik. Ker je pa imel Gabršček daljšo konferenco s papežem, je sveti oče pozabil pomirjujoče vplivati na francoske duhovnike. Framazoni so dobili pogum, posebno še, ker je bil moj dični prijatelj Kremžar bolan. In nastal je spor. No, boste že videli, kako hitro pomirimo mi razdražene duhove. Skrbeli bomo namreč za to, da se vsak Francoz naroči na „Primorski list“ in potem bo vse v najkrajšem času v najlepšem redu!“ (Odobranje.)

—lek.

Literarne novice.

Gosp. prof. Avg. Žigon je v „Časopisu za štajersko zgodovino“ v učeni razpravi dokazal, da se Prešeren ni šele l. 1833., nego že l. 1831. zaljubil prvič. Opazka stavčeva: „Šele v 31. letu!? Credat Judaeus Apella!“ Ravnokar pa smo prejeli iz verodostojnega vira senzacionalno novico, da piše veleučeni filolog, g. Pikoslav Tinta, še bolj zanimivo literarnozgodovinsko razpravo, s katero brez dvoma prekosi svojega tovariša Žigona. Gosp. Pikoslav Tinta hoče namreč natanko, statistično, apodiktično, metodično in empirično dognati, kolikrat je naš slavn Prešeren plesal z dekleti polko. Čitatelji nam bodo gotovo hvaležni, da smo jim priobčili to epohalno novico iz literarnih naših kulis.

—š—

„Slovenčeve“ želje.

Poleg „Lavdonovih ulic“ si želi „Slovenec“ še takih uličnih napisov v Ljubljani:

Ulice Leona I., Ulice Leona II. itd. do Leona XIII., Ulice Pija I., Ulice Pija II. itd. do Pija X.

Tako ne bodo menda več imenovali ulic po imenih slovenskih pisateljev, pesnikov in drugih veleumov, in ni se bati neljubih „zmešnjav“.

F. Fl.

Latinsko - slovenski slovar

se bliža, hvala Bogu in svetemu Ciceronu, svojemu koncu. Leta 2006. po Kristusovem rojstvu ali po smrti zadnjega Slovenca, izide namreč v Spodnji Šiški pri nekem sedaj še neznanem tiskarju in knjigarju. V Šiški izide zato, ker je bliže škofovi gimnaziji v Št. Vidu, za katero bo v prvi vrsti namenjen, zakaj v tem slovarju bode odlično zastopana tudi cerkvena latinščina. Zato so morali preštudirati znano Vulgato, ki slovi zaradi svoje klasične kuhinjske latinščine. Gimnazijski dijak, ki bode na podlagi cerkvene latinščine pisal poslej na primer: „Caesar dixit, quod...“ dobi posebno odliko.

—š—

Pravi „nemci“.

V Spodnjem Dravogradu smo našli 703 Nemce in 63 Slovencev; sedaj pa so pravtam zmagali Slovenci pri občinskih volitvah s 141 glasovi.

Temu se čudite? Germani se pa čudijo, kako smo sploh mogli naštetih toliko Slovencev, saj so bili vsled germanškega nasilstva pri sestavi statistike izključno vsi — nemci.

F. Pl.

Njen jubilej.

Pretekli teden je dosegla lepo starost. Ni čuda, da ji je koža zgubljena in rjava. Kaj pa je tudi vse prebila v svojem življenju!

Niso je ujčkali ne zibali, kar po mizi so jo valjali, šla je iz roke v roko, preden je bila lepo povita. Prave matere ni poznala nikdar, hranile so jo tuje ženske.

Potem je prišla v rejo k stari ženi, ki jo je prepustila kakor kaka Riehlovka prvemu gospodu, ki je plačal. Vsak jo je smel v starkini navzočnosti otipavati in prijemati.

Star gospod jo je vzel s sabo domov. Žena njegova je sicer vihala nos ter mu zagrozila, da odstrani z oken vse bele gardine, ako bo gospodu ljubše to tuje bitje, kakor zakonska žena.

Pritepenka res ni bila naše gore list; toda nihče ni prav vedel, kje je doma, ali v Hercegovini ali na prekmorskih otokih. Njena rjava polt jo je izdajala, da je najbrže mongolskega rodu.

Vedno so se prepirali v hiši zaradi tujke, naposled pa se je vdala gospa. Gospod pa se je poželjivo nasmehnil tujki, češ, sedaj sva sama! Slekkel je suknjo ter šel s pritepenko na zofo. Začel ji je prisegati večno zvestobo; v dokaz, da mu bije srce res samo za njo, je vrgel skozi okno svojo pipo, ki mu je bila dosedaj najljubša prijateljica, ljubša od žene. Potem je začel tujko občudovati in jo pritisnil k ustnicam, ji odgriznil glavico ter jo zažgal. — Tako se je godilo prvi smodki pred 75. leti.

B.

Dr. Jv. Šusteršič, Volilna Reforma

definitivno poročena.

Prosimo brzojavnih čestitk na Dunaj.

Odgovori uredništva.

A. Z. Honorar nakazujemo proti koncu vsakega meseca. Dobili ste nagrado za doneske v 1. in 3. številki. — K. S. Nikar ne obrekujete podob častivrednega „kluba modrijanov“, odkritosrčnega „Otrobarja“ in „gospe tercijske“; stalnih podob najdete v največjih satiričnih časnikih. — Uredništvo ne dobiva za svoje doneske nobenega plačila. — Fred. Ali je v Istri papir tako drag? — S. V Ameriki se je zbralo več bogatinov, da bi izdali knjigo brez tiskovnih pomot. Za vsako stran so najeli po pet popravljalcev — in prav oliko je bilo naposled tudi napak. — J. K. Da, druga vrsta v deveti kitici Vaše pesmi naj se glasi pravilno: „kak bi pametno izustil“

R. G. Pojdite se v božjem imenu solit s takimi neslanimi dopisi! — L. D. Kaj ni aktualno? Oda na velikonočne potice o Božiču ni aktualna; pravtako ni aktualno, ako želite komu o sv. Jakubu srečno novo leto itd. itd. Ali ne berete nobenega dnevnika?